

Alustatalouden faktat ja myytit -podcastin ensimmäinen kausi

Jakso 1: Miten data, alustatalous ja tekoäly muuttavat yhteiskuntaa?

Tässä jaksossa keskustelemme, miten alustatalous tulee kehittymään ja mihin aloihin se vaikuttaa eniten. Puhumme myös siitä, mikä on datan ja tekoälyn rooli ja pohdimme alustatalouden tuomia yhteiskunnallisia haasteita. Aalto-yliopiston professorin Robin Gustafssonin sekä sarjayrittäjä William von der Pahlenin vieraana on tänään Castrén & Snellmanin osakas ja asianajaja Eija Warma-Lehtinen sekä tietokirjailija ja yrittäjä Cristina Andersson. Lisäksi erikoisvieraana puhelimen päässä on Dartmouth Collegen professori Geoffrey Parker.

[elektronisia ääniä]

Miesääni: Tämäkin ohjelma on Suomen Podcastmedian tuotantoa.

[rauhallista elektronista musiikkia alkaa soimaan taustalla]

William: Nythän paljon siitä valitetaan nimenomaan, että me ollaan rakennettu ensin internet ja sitten ehkä älypuhelimet ja sen jälkeen sosiaaliset mediat, niin me ollaan ikään kuin vain rakennettu ne eikä hirveästi ajateltu. Ja sitten jälkepäin mietitään, että mitä kaikkea tästä seuraa. Nythän sanotaan aina, että kuluttaja on tuote ja se on meidän oma valinta, että me käytetään Facebookia ja Googlea. Mun mielestä se ei pidä kyllä paikkaansa, että se olisi meidän oma valinta. Vaan jos sulla on melkein monopoliasema, niin sä joudut niitä käyttämään. Ja sulle ei tarjota myöskään mitään mahdollisuutta maksaa siitä. Eli sä olet kyllä niiden panttivankina, halusit sä sitten tai ei.

Naisääni: Tervetuloa kuuntelemaan Alustatalouden faktat ja myytit -podcastia. Alustatalous koskettaa jokaista, jolla on älypuhelin taskussa. Seuranasi ovat Futucast-podcastistakin tuttu sarjayrittäjä William von der Pahlen sekä alustatalouden asiantuntijat tutkija Eero Aalto ja professori Robin Gustafsson Aalto-yliopistosta.

[musiikki vaimenee]

William: Tervetuloa Alustatalouden faktat ja myytit -podcastiin. Mun nimi on William von der Pahlen. Ja tänään studiossa aisaparina professori ja alustatalouden asiantuntija Robin Gustafsson.

Robin: Moi moi. Me puhutaan siitä, että miten alustatalous tulee kehittymään ja millä aloilla. Me puhutaan myös siitä, että mikä on tekoälyn ja datan rooli alustataloudessa. Ja pohditaan myös alustatalouden tuomia uusia yhteiskunnallisia haasteita.

William: Ja me ollaan saatu kaksi huippuluokan vierasta studioon. Meillä on Castrén & Snellmanin osakas ja asianajaja Eija Warma-Lehtinen ja tietokirjailija ja yrittäjä Cristina Andersson. Tervetuloa molemmille studioon.

Eija: Kiitos.

Cristina: Kiitos.

William: Miltä teidän silmin alustatalouden tuleva kehitys näyttää? Mitä tapahtuu seuraavaan, sanotaanko viiden vuoden sisällä?

Eija: No omasta näkökulmasta se näyttää tosi mielenkiintoiselta. Eli sitä kautta ehkä murretaan tämmöistä perinteistä tapaa jakaa asioita, tarjota palveluita, tehdä työtä. Niin mä uskon, että me nähdään monia uusia innovaatioitakin ja uusia tapoja tehdä asioita. Tietenkin itse juristina aina tarkastelee yhteiskuntaa ja maailmaa regulaation ja lainsäädännön kautta. Ja tietenkin siitä näkökulmasta on sitten jännä nähdä, että millä tavalla ja miten nopeasti sitten lainsäädäntö omaksuu, taipuu ja muokkautuu tämän uuden toimintatavan kautta. Eli varmaan paljon uutta ja mielenkiintoista odotettavissa.

Cristina: Joo, mä olen tässä viime aikoina perehtynyt tähän kvanttiteknologiaan aika paljon. Ja siellä on syntymässä ihan uusi alustatalous oikeastaan. Esimerkiksi Microsoftilla, IBM:llä, näillä on omia jo tällaisia kvanttialustoja, joita tarjotaan varsinkin oppilaitoksille ja tietysti yrityksille hyödynnettäväksi. Mutta sitten ajattelen sellaista näkökulmaa, että tämä on nyt semmoinen, joka on vasta tulossa, se on tämmöinen emerging, niin kuin sanotaan, kehkeytyvä liiketoiminta.

Robin: Alustatalouden pelisäännöt joudutaan kyllä nyt miettimään tarkasti. Käymään läpi niitä ja sopimaan niitä tapoja esimerkiksi, miten me jaamme dataa, miten nämä alustafirmat operoi näillä markkinoilla ja miten me annetaan tilaa myös uusille toimijoille tulla tänne markkinoille.

William: Kyllä. Mitä se käytännössä tarkoittaa? Nythän paljon siitä valitetaan nimenomaan, että me ollaan rakennettu ensin internet ja sitten ehkä älypuhelimet ja sen jälkeen sosiaaliset mediat, niin me ollaan ikään kuin vain rakennettu ne eikä hirveästi ajateltu. Ja sitten jälkepäin mietitään, että mitä kaikkea tästä seuraa. Ja jos katsoo, miten paljon on

tapahtunut viidessä vuodessa ylipäättänsä nyt, niin on aika todennäköistä, että seuraavan 5–10 vuoden aikana tapahtuu aika paljon uutta. Niin mitkä on nämä asiat, mihin meidän nyt pitäisi keskittyä, jotta me ei sitten 2026 tai 2030-luvulla taas olla samassa tilanteessa, että katsotaan että no niin, tuo unohtui tuossa matkan varrella ja meillä on taas enemmän ongelmia kuin ratkaisuja?

Eija: Lainsäädännön näkökulmasta, jos tätä miettii, niin tietenkin lainsäädäntö lähtee aina jostain alueellisesta rajasta tai maantieteellisestä alueesta. Ja nyt kun me mietitään internetiä tai ylipäättänsä tämmöistä rajat ylittävää toimintakenttää, niin me väistämättä törmätään siihen, että jos se tieto kulkee tai jos ja kun tieto kulkee rajojen yli, niin se tieto ei tunnista sitä, että hei nyt mä olen rajalla ja rajan yli mentäessä tämä toimintaympäristö saattaa muuttua. Siinä mielessä tämä koko internetin kehittäminen ja ylipäättänsä tämä vallankumous, minkä se on meidän arkeen kaikille tuonut, niin on tuonut täysin sillä tavalla uuden tilanteen, jos me ajatellaan tätä lainsäätäjän näkökulmasta, että täällä Suomessa tietenkin meillä lainsäätäjänä eduskunta säätelee lakeja, jotka velvoittaa täällä Suomen rajojen sisällä. Mutta sitten mennään tuosta rajan yli naapuriin Ruotsiin tai vähän pidemmälle, niin me emme pysty enää täällä sääntelemään sitä toimintaympäristöä samalla tavalla. Tietenkin EU:n ja eurooppalaisen lainsäätäjän ajatus, jos mietitään nyt näitä viimeisimpiä isoja lainsäädäntöpaketteja, vaikka tietosuoja-asetusta, tämä GDPR, josta paljon on viime vuosina puhuttu, niin yksi sen ajatus on tietenkin ollut luoda tämmöinen yksi isompi ja laajempi yhtenäinen ympäristö. Että me ei nyt ajatella, että jos meillä on liiketoimintamalli ja markkinapaikka, että se olisi suunnattu nyt vain viidelle ja puolelle miljoonalle suomalaiselle, vaan meillä on koko Eurooppa samankaltaisen toimintaympäristöpotentiaalin luojana meille. Ja se on ehkä se, miten sääntelyn näkökulmasta täytyy pohtia. Lainsäätäjä tietenkin pyrkii, ainakin tänä päivänä, teknologia-liittännäistä tai lainsäädäntöä, joka sinne kohdentuu, niin sääntelemään teknologianeutraalisti. Tavallaan se teknologia ei ratkaise vaan se tekeminen. Että se on vähän semmoinen hankala dilemma, mihin lainsäätäjä sitten pelisääntöjen asettajana törmää, kun innovaatio ja tekeminen menee hirveätä vauhtia eteenpäin.

Cristina: Tuo on kyllä niin totta. Monet innovaatiot ovat sellaisia, että niiden vaikutukset oikeastaan alkaa sitten vasta 10, 20 vuoden päästä näkyä sillä tavalla, että tarvitaan niitä. Ja tietysti semmoinen sääntelyn ennakkointi varmasti, ei käy kateeksi lainsäätäjää, että on varmasti todella vaikeaa.

Robin: Juuri näin. Ja jotta nämä yritykset pystyisivät hyödyntämään tämmöisiä verkostomaisia liiketoimintamalleja, niin kyllä me joudutaan hakemaan ratkaisuja siitä, että mikä on yksityinen ja mikä on se tietyllä lailla julkishyödyke. Esimerkiksi datan osalta tai rajapintojen osalta, jotka ovat näitten eri järjestelmien välillä. Tai vaikka tietoliikenneverkostojen osalta, josta aikaisemmin on sovittu, että miten niitä käytetään esimerkiksi maiden yli. Niin tästä on kysymys oikeastaan paljon, että miten me sovimme nämä pelisäännöt näistä digitaalisista hyödykkeistä ja niitten käytöstä.

Eija: Sen datan osaltakin on ehkä hyvä muistaa, että datakin luokitellaan kauhean moneen eri kategoriaan. Ja riippuen mihin kategoriaan se data kuuluu, niin siihenhän kohdistuu hyvin erilaista sääntelyä. Toisessa päässä hyvinkin tiukkaa ja rajoitettua ja toisessa päässä sitten taas melkein päätänsä sääntelemätöntä, ainakin lainsäätäjän näkökulmasta.

Robin: Juuri näin. Se haaste ehkä just näistä erityyppisen datan osalta, niin liittyy myös osaltaan siihen, että jotkut yritykset ovat jo keränneet aivan valtavia määriä dataa. Ja tässä yhteydessä, vaikka joku uusi pieni toimija, joka haluaa tulla tälle markkinalle, sillä on todella hankala päästä markkinoille. Ja oikeastaan näistä pelisäännöistä osaltaan on kysymys, jotka mä näen itse, että nyt seuraavan viiden vuoden aikana on selkeytettävä selvästi. Ja siellä on paljon semmoista työtä menossa tällä hetkellä sen osalta, että pyritään selkeyttämään sitä tapaa, millä käsitellään ja miten muut voisi käsitellä dataa. Ja itse asiassa ehkä jopa rakentaa sen pohjalta sitten liiketoimintamalleja sitten sen ympärille, että dataa hyödynnetään oikeudenmukaisesti.

[rauhallista elektronista musiikkia alkaa soimaan taustalla]

Naisääni: Alustojen tarjoamaa dataa voitaisiin hyödyntää kustannustehokkaasti esimerkiksi terveydenhoidossa. Professori Robin Gustafsson tavoitti Zoomin kautta Dartmouth Collegien professori Geoffrey Parkerin. Robin kysyi, mikä on professori Parkerin mielestä pullonkaulana alustatalouden hyödyntämisessä terveydenhuollossa.

[musiikki vaimenee]

Geoffrey: You know a lot of systems certainly in the US are so fragmented that an individual might show up in tens or more places in records. Whereas you really want one unified record so that you can deliver care that is based on up to date to the moment kind of states for any individual. You know, what were their last drug prescriptions, what were the last procedures, what were their last biometric measurements. And then you would want to inform any particular care plan with all that information. None of that, at least that I am aware of, exists in a fully integrated fashion. But I'd say that's where the technology solutions and the platform solutions are going to be aiming at, just to kind of solve some of those complex challenges. And hopefully for better outcomes at a more reasonable cost, certainly in the West and in the US as an outlier in how much we spend. But I'd say across the OECD countries healthcare has been consuming an increasing size of the economy. And so, it's going to be looked at pretty carefully. And let's stick with the European context because I think that's really interesting. Their taking kind of the first crack at defining what we'll call a gatekeeper platform. And those are the platforms that it's very difficult to do business without. And all of that is with an eye toward harnessing both the benefits that are undeniable in terms of certain low-cost computation and storage and distribution of information. But you don't want to have all the power aggregated in just a handful of firms. So, I think the EU is, with the DMA, the Digital Markets Act, is making a lot of progress toward thinking through these issues. I wouldn't say they've gotten it a hundred percent right. But I think directionally there has been a lot of good progress. So, the way we've looked at, and I've actually been involved in a panel of economists that are kind of grinding through those regulations and what they mean, kind of how to interpret them and maybe some suggestions for improvements, because these are always a work in progress. Our high-level view is you want to be able to take advantage of the benefits of these systems,

but you want to mitigate the clear potential downside of loss of competition of certain single points of control. And you very much want to spread the benefits of network effects and low-cost technologies. And so, we've been working on a number of proposals that would allow for entrance to get access to say end consumer market data instead of having to do some kind of an onerous pull from a system which GDPR allows. But it's not widely used because the transaction costs are so high. So, we've been looking at mechanisms that would allow for entrance to get access to data within the systems of gatekeeper platforms. And then having as part of the regulations where that would need to be allowed dependent upon end user access. So, I think there's a huge amount of space for regulatory innovation. But what I worry about is you've got to be really clear about the economics of why these systems grew so fast. And then be mindful of not kind of destroying those benefits in the name of your regulatory solutions. But on the other hand, you really want to be aware of what it might mean to concentrate the world in to just a handful of gatekeepers that control what we can consume. And I think you've seen the power of these systems in just the last few days in terms of their ability to literally turn off certain major systems like Parler, one of our, sort of a Twitter substitute. And this whole notion of deplatforming. So, you know that gives you some evidence of the growth and reach of these technologies and of these companies.

[rauhallista elektronista musiikkia alkaa soimaan taustalla]

Naisääni: Kuuntelet Alustatalouden faktat ja myytit -podcastia. Williamin ja Robinin vieraina ovat tänään asianajotoimisto Castrén & Snellmanin osakas ja asianajaja Eija Warma-Lehtinen ja tietokirjailija ja yrittäjä Cristina Andersson. Eija jatkoi Geoffreyn pohdintaa datan käyttöön liittyvistä ongelmista.

[musiikki vaimenee]

Eija: Jos mietitään tätä alustataloutta ja uudenlaista tapaa tehdä ja tarjota palvelua, jossa data on väistämättä se katalysaattori tai se toiminnan ydin, josta se arvo alustan eri toimijoille näyttäytyy eri tavalla, niin mitä me yhteiskuntana, eurooppalaisena yhteiskuntana, ollaan tästä mieltä. Pitääkö sen olla vapaata ja sääntelemätöntä vai haluammeko me, että siellä on jonkunlainen meidän arvoja edustava ja ohjaava malli, joka asettaa sitten niitä tiettyjä toimintavelvoitteita ja vaatimuksia. Että ei voida elää ihan kuin pellossa ja kaikki tehdä mitä tykkää, vaan siellä on jonkunlaista järjestystä ja valvontaa ja muuta. Jos verrataan sitten vaikka ehkä yhdysvaltalaiseen tapaan toimia.

William: Niin mikä se voisi olla? Voisiko siihen ratkaisuna olla jonkinlainen tällöinen, paljon puhutaan tällöisestä datapörssistä tai vastaavista, missä ihmisillä olisi jonkinlainen valtuutus siitä, että kuka käyttää. Ja sitten saisi jopa, jotkut esittävät, että siitä saisi jotain korvausta. Nythän sanotaan aina, että kuluttaja on tuote ja se on meidän oma valinta, että me käytetään Facebookia ja Googlea. Mun mielestä se ei pidä kyllä paikkaansa, että se olisi meidän oma valinta. Vaan jos sulla on melkein monopoliasema, niin sä joudut niitä käyttämään. Ja sulle ei tarjota myöskään mitään mahdollisuutta maksaa siitä. Eli sä olet kyllä niiden panttivankina, halusit sä sitten tai ei. Niin kysymys on, että onko mahdollista luoda joku semmoinen järjestelmä oikeasti, jossa nämä jätit pelaisivat sitten meidän sääntöjen mukaan? Tai ikään kuin näiden meidän arvojen mukaan, jossa ihmisillä olisi oikeasti mahdollisuus jotenkin käyttää kuitenkin näitä palveluita, jotka ovat keskeinen osa meidän infraa, mutta kuitenkin jotenkin vähän pystyvä vaikuttamaan siihen, että mitä tietoa itsestä antaa?

Cristina: No tuohan on hirveän mielenkiintoinen kysymys. Ja jos mä pikkaisen tartun tuohon, mitä Eija puhui tuossa äsken, niin semmoinen kodin ja muun maailman raja on pienenemässä. Kun ajatellaan, että aikaisemminhan me ajateltiin, että mennään kotiin, niin se on sitten siinä ja sitten mitään ei välity. No sitten tietysti internetin kautta välittyy. Mutta nyt esimerkiksi tuolla terveydenhoitopuolella puhutaan paljon siitä, että meidän pitäisi saada se data, mitä me itse tuotetaan esimerkiksi älysoittimen tai -rannekkeen ja kodin sensorien kautta, niin se pitäisi olla myös sitten tämän terveydenhoidon järjestelmän käytettävissä. Ja siitä olisi sitä hyötyä. Mutta tässäkin on paljon semmoisia asioita, mitä pitäisi sitten miettiä. En tiedä liittykö tämä nyt siihen datapörssiin mitenkään [pieni naurahdus]. Mutta kuitenkin se, että sitten voi hyvin käydä, että menee lääkärille ja valittaa jotain vaivoja ja lääkäri sanoo, että joo, mutta tästä sensoridatasta näkyy, että etpä sä paljon ole liikkunut, että ei ihme, että sulla on tuommoisia vaivoja, että ei sua voida hoitaa. Että jos olisit vähän itse hoitanut itseäsi, niin me voitaisiin palata tähän asiaan. Ja tällöisiä uhkakuvia, mitä tässä tulee. Se ei ole kovin, siitä on paljon puhuttikin, siitä ihmisen omasta vastuusta omasta terveydestään ja mitä tällöistä tapahtuu. Ja tämä data voi todistaa sen, että olet nyt syönyt pelkkää kaljaa ja makkaraa, niin sua ei nyt tässä hoidella. Niin nämä ovat semmoisia asioita, mistä oikeasti pitäisi puhua. Kiinassahan on jo menty siihen, että ihmisiä seurataan ja ihminen saa sosiaalisia pisteitä. Että ruvetaanko me sitten sensoridatan kautta saamaan tällöisiä terveystietoja, jonka perusteella me ollaan sitten jossain hoitohierarkiassa mukana. Tuosta pörssistä, itse en kauheasti kyllä usko nyt tuohon pörssiin, koska tämä data on niin semmoinen hämmäinen asia.

Eija: Joo, mä ehkä vähän välillä haluaisin tuossa haastaa vähän meitä jokaista ja aina katsoa peiliin, että no mitä me nyt sitten kuitenkin voidaan tehdä ja näin. Niin eikö me kuitenkin kuluttajina ja yksilöinä voida tehdä aika paljon?

Cristina: Mun kummitätini esimerkiksi, hän ei ole missään mukana, hän on päättänyt, että hänellä on semmoinen vanhanaikainen Nokian kännykkä, jolla ei varmasti pääse mihinkään. Hän on tehnyt tällöisen valinnan, niin hänestä ette nyt sitten saa dataa [pieni naurahdus].

Robin: Sehän on varmaan just ytimessä koko tässä kysymyksessä, että miten paljon annetaan niitten markkinaehtojen toimia tässä. Ja että kuluttajat itse valitsevat sen, minkä ne kokevat, että on paras ja niitten arvojen mukainen valinta, vaikka jollekin palvelulle, terveydenhuoltopalvelulle. Tai jollekin ratkaisulle, jota sä haluat käyttää vaikka liikenteen ohjaamisen osalta tai kun sä liikut paikasta toiseen. Kuitenkin se perusta alustatalouden takana on se, että useimmiten nämä alustapalvelut rakentuvat hyvin nopeasti, kasvaa eksponentiaalisesti, koska siihen liittyy niin kutsuttu verkostovaikutus. Eli kun sun kaveri on Facebookissa, niin säkin haluat olla Facebookissa, koska siinä on enemmän arvoa sulle kuin että sä menisit johonkin muuhun sosiaaliseen alustaan. Että siinä nopeasti kumuloituu se käyttäjämäärä, sinne kumuloituu se datamäärä. Joka tarkoittaa sitä, että nämä toimijat saa hyvin dominantin aseman hyvin lyhyessä ajassa.

Tämä haastaa meitä tässä päivässä. Ja me joudutaan miettimään myös tämän datankäytön osalta just näitä eettisiä kysymyksiä. Vaikka terveysdatan tai oppimisen datan osalta, että kenelle me annetaan oikeus hallita tätä dataa. Eli meidän pitää saada markkinavoimat toimimaan ja samalla huolehtia näistä meidän eurooppalaisista arvoista vaikka datan käytön osalta.

Eija: Jos me ajatellaan nyt vaikka, lyhyt oppimäärä tietosuojasääntelyn historiaan, niin se missä me ollaan tänä päivänä ei suinkaan ole tällainen internetin vallankumouksen aiheuttama eurooppalaisen lainsäätäjän kiusantekoväline. Vaan me mennään siinä toiseen maailmansotaan ja toisen maailmansodan Saksaan. Ja muistetaan kaikki ja tiedetään, minkälaisia listoja siellä sodan aikana tehtiin ja mihin siihen aikaan se tietynlaisten listausten tekeminen johti. Ja toisen maailmansodan jälkeen todettiin, että henkilötietojen käsittely ei voi olla sääntelemätöntä, jotta jotenkin lainsäätäjän kautta kannetaan korsi kekoon ja pystyttäisiin ehkäisemään sitä, mitä sääntelemätön datan kerääminen sodan aikana aiheutti. Nyt vähän mutkat suoristaen, mutta saatte ajatuksesta kiinni. Ja sen jälkeen on sitten lähtenyt kansainväliset sopimukset ja säännöt kehittymään. 70-luvun alkupuolella tuli Ruotsissa sääntelyä, sitten Saksassa. Ja meillä Suomessakin 80-luvun lopussa. Eli tämä henkilötiedon sääntely ja sen käyttöön asetetut rajoitukset lainsäädännön näkökulmasta ei suinkaan ole mikään uusi keksintö, vaan mennään aika pitkälle historiaan. Jossa monelle, kun tätä tarinaa olen kertonut, niin se historia asettaa sen tietosuojasääntelyn ihan uuteen kontekstiin. No nyt me ollaan tultu aika pitkä matka sieltä toisesta maailmansodan ajasta ja ajan hengestä tämän päivän maailmaan, jossa meillä on kaikilla taskut ja laukut täynnä kaiken maailman vempaleitä ja itsessä kiinni vaikka mitä laitteita, jossa sitä dataa kerätään ja tuotetaan. Ja nyt on se kysymys, että miten tämä uusi yhteiskunta ikään kuin istuu tähän historiapolkuun, joka me ollaan kuljettu. Ja siellä tämän henkilötiedon osalta kai se ajatus on se, että tarvitaan jotkut pelisäännöt, kukaan yksilö ei voi täysin määrittellä, että kuka mun tietoa saa käsitellä ja mihin tarkoitukseen. Meillä on tiettyyn pisteeseen asti se vaikutusvalta yksilöinä, mutta ei joka tilanteessa. Ja se ei ole mustavalkoinen, että minä sanelen ja sitten yritys olisi muka täysin mun armoilla. Niin ei se näin mene. Että jos ajatellaan jotain kanta-asiakasjärjestelmiä, niin en minä voi valita, että minä haluan vain edut, mutta en kerro teille mitä ostan -tyyppisesti. Sehän on vaihtokauppa.

William: Kyllähän se varmaan on totta siinä, että paljon puhutaan siitä, että meidän pitää oppia medialukutaitoa, niin samalla tavalla tämäkin on varmaan semmoinen taito nyt, mikä olisi syytä oppia tulevaisuudessa. Niin harvemmin kuuluu tuota kulmaa, että yleensä se on se nimenomaan, että vain osoitellaan sormella Googlea ja Facebookia. Ja ehkä yksi kulma tuohon samaan asiaan on se, että tuskin Facebook ja Google on alkujaan mitään pahoja yrityksiä, jotka on lähtenyt sillä liikkeelle, että kerätään kaikki ihmisten data ja käytetään sitä jotenkin huonosti. Vaan ne on tehnyt jossain vaiheessa sitä matkaansa päätöksen liiketoimintamallista, joka perustuu siihen, että mitä enemmän dataa ne kerää, niin sen enemmän rahaa ne tuottaa niiden osakkeenomistajille. Niin se on aika selvä, että ne jatkaa sillä mallilla kunnes toisin kannattaa tehdä. Eikä se ole puhdasta pahuutta mitenkään, vaan se on vaan kannattavaa. Se on ihan ehkä virkistävä näkökulma tuohon. Mitä muuta, sä mainitsit Cristina kvanttiteknologian, miksi tämä kvanttilaskenta on niin iso asia?

Cristina: Se on iso asia tällä hetkellä jo nyt. Kvanttikvanttilaskentahan on semmoinen, että sen laskentatehon harppaus on ihan valtava. Että joku asia mihinkä vaikka tällaiset klassiset tietokoneet, mitä teillä tässä kaikilla on edessä, minulla ei, kun mä olen tällainen vanha jääkäri, niin niillä kolmella kestäisi yhteensä, sanotaan vaikka satamiljoonaa vuotta laskea joku tehtävä. Niin kvanttikone pystyisi sen laskemaan sitten alle puoleen tuntiin ehkä, ehkä alle minuuttiin. Ja tässä on monia asioita. Esimerkiksi ilmastonmuutokseen, lääkkeiden kehittämiseen, tutkimukseen, niin on tullut, tämä laskentatehon pää on näkynyt jo pitkään, että ei voida saavuttaa parempia tuloksia. Nämä supertietokoneet eivät auta tähän asiaan. Niin kvanttikone tekee sen. Ja siinähan tietysti tämä keskeinen asia on se superpositio. Eli se ei ole ykkönen ja nolla vaan se on molempia yhtä aikaa. Se sitten mahdollistaa tämän. Ja minkä takia se on tärkeä asia jo nyt? Eli kun me puhumme nyt tässä, että sitten se data on suojassa ja me uskotaan blockchaineihin ja me uskotaan kaikkiin kryptauksiin, mutta on mahdollista, että kvanttikone pystyy nämä kaikki sitten murtamaan. Ja sinne sitten hups meni kaikki meidän hienosti säädellyt ja suojellut datat. Niin sillä tavalla Suomi on varautunut, että täällä yksi tällainen post-quantum kryptologiyritys sai miljoonarahoituksen tässä joku aika sitten. Ei me olla täällä tietämättömiä siitä. Ja Suomi on mukana erilaisissa Euroopan kvanttiverkostoissa. Ja rakennetaan täällä ihan ikiomaa kvanttikonetta sitten opetuskäyttöön. Niin siinä mielessä ollaan ihan hyvässä, itse asiassa venäläiset sanoo, että heillä on vuonna 2030 tällainen yleiskäyttöinen kvanttikone jo olemassa. Ja he sanoo myös, että jos heillä on se, niin se on kyllä muillakin sitten siihen investoivilla mailla, että he ei ole ainoita. Siinä mielessä, siihen on yhdeksän vuotta aikaa, niin kyllä siihen nyt täytyy vaan sitten valmistautua. Ja miettiä myös sitten, että eihän mikään systeemi ole kestänyt niin, että ikuisesti on aina sama systeemi. Että se alustatalous, mikä meillä on nyt, että se ei välttämättä ole samanlainen 30 vuoden tai 20 vuoden tai edes 10 vuoden kuluttua.

Robin: Kyllä just näin on, että tällaiset alustamaiset ratkaisut ja ehkä nyt kvantti siellä vielä supervoimana jollain tavalla buustaa näitä voimia, että voidaan tehdä vaikka kestävä kehityksen, ilmastonmuutoksen osalta enemmän seurantaa. Enemmän jäljittämistä sen osalta, vaikka päästöjen osalta, missä ne päästölähteet ovat, mitkä ovat ne tuotteet ja palvelut, jotka ovat enemmän CO2-raskaita vaikka. Saadaan sitä läpinäkyvyyttä koko ketjusta. Tämä verkostomainen toimintahan mahdollistaa sitä. Mutta kyllä mä palaisin siihen juurille, että tämä alustatalous on laajeneva talouden ilmiö, jossa nämä digitaaliset alustat, on ne sitten kvantin ajamia alustoja, on keskeisesti organisoimassa tuottajien, kehittäjien ja käyttäjien toimintaa ja vuorovaikutusta. Siitä se keskeisesti on kysymys. Että alustatalous itsessään on semmoinen voimistuva elementti, niin se mahdollistaa näitä tuottajien ja vaikka käyttäjien kohtaamisia. Ja sitten, että kehittäjät voi kehittää applikaatioita, erilaisia sovelluksia, ja erilaisia uusia innovatiivisia ratkaisuja, jotka toisaalta taas mahdollistavat entistä parempaa palvelua tai entistä läpinäkyvämpää palvelua. Siitähan tässä on koko ajan kysymys. Siinä mielessä samaa mieltä, että kvantti varmaan tulee vaikuttamaan siihen ja se tulee muuttamaan sitä tapaa, millä me käsitellään näitä asioita, varmaan tavalla, jota me ei vielä pystytä edes ennakoimaan ihan täysin. Mutta sillä tulee olemaan suuri vaikutus. Mutta tällä hetkellä mä näen itse just, että tämä verkostomainen tapa toimia, tämä systeemisyyden, niin se tulee kasvamaan tässä lähivuosina. Ja siitä mä näen monta hyvää mahdollisuutta luoda uutta liiketoimintaa, luoda uudenlaisia toimintatapoja, roolittaa uudelleen sitä yksityisten ja julkisten palveluiden tuottamista.

Cristina: Joo. Ja tuohon voisi varmaan lisätä sitten tämän näkemyksen näistä arvoketjuista, jotka varmaan nyt jo aletaan nähdä arvoverkkoina enemmänkin kuin arvoketjuina. Ja sitten tulevaisuudessa yhä enemmän tällaisena arvojen ekosysteeminä, joissa sinun tekemisesi vaikuttaa minun tekemiseeni tietyllä tavalla. Tämä perhosefekti. Ja tätä oikeastaan arvoekosysteemiä, jossa jokainen organismi vaikuttaa toisiin organismeihin, niin sitä ehkä pitäisi nyt ruveta laajemmin pohtimaan.

William: Kyllä. Toivotaan, että nämä asiat toteutuvat just näin hyvin ja tässä mittakaavassa kuin mitä tässä spekulointiin. Ja myös, että onnistutaan luomaan sellainen lainsäädäntö ja datan regulaatio, joka tukee meidän omia arvoja ja myös asettaa sen kuluttajan ensin. Ja sitten samaan aikaan kuitenkin muistetaan kuluttajinakin ottaa vähän vastuuta enemmän tulevaisuudessa. Ehkä me näillä opeilla päästään tähän vuosikymmeneen, niin ollaan sitten ehkä viisaampia tai sitten yhtä pihalla, katsotaan. Kiitos teille mielenkiintoisista vastauksista.

Cristina: Kiitos.

Eija: Kiitos.

Robin: Kiitos.

[rauhallista elektronista musiikkia]

Naisääni: Kuuntelit Alustatalouden faktat ja myytit -podcastia. Tämä oli ensimmäisen kauden ensimmäinen jakso. Seuraavassa jaksossa puhumme siitä, onko liikenteen digimurros vasta edessä. Jos pidit tästä ohjelmasta, muista seurata podcastia Spotifyssa tai tilaa ja arvostele ohjelma Apple Podcastissa, niin muutkin löytävät ohjelman pariin.

[musiikki vaimenee]